

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2025/9476-5

Saksbehandler: Jon-Håvar Haukland

Planlagt behandling

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
		Hovedutvalget for drift, miljø, energi og beredskap
		Formannskapet
		Kommunestyret

Uttalelse til søknad om konsesjon for installasjon av aggregat 3 (A3) i Alta kraftverk

Administrasjonens innstilling

Alta kommune anbefaler installasjon av A3 og ny forbislippingsventil uten endringer i gjeldende manøvreringsreglementet, som omsøkt.

Når det nå er avklart at det ikke er behov for kaianlegget på Lathari, anmodes det om å fjerne kaianlegget og tilbakeføre området til naturtilstand.

Saksutredning

Vedlegg

- 1 Søknad om konsesjon for A3

Bakgrunn for saken

Statkraft Energi AS har søkt NVE om tillatelse til installasjon av et tredje aggregat i Alta kraftverk. NVE har sendt søknaden med tilhørende konsekvensutredning på høring til berørte parter med høringsfrist 31. mars 2026. Gjennom høringen ønsker NVE å få begrunnede synspunkter på om de omsøkte planene bør gjennomføres, eller om det er behov for eventuelle begrensninger eller justeringer i tiltaket. NVE ønsker også begrunnede forslag til avbøtende tiltak som kan redusere mulige negative virkninger av prosjektet. I tillegg ber NVE om kommentarer til om konsekvensutredningen gir tilstrekkelige opplysninger om tiltakets virkninger.

Konsesjonssøknad, høringsbrev og konsekvensutredningen er tilgjengelig på NVE's nettside <https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=9790&type=V>

Alta kommune har informert på vår hjemmeside om saken og muligheten for å gi høringsuttalelse til NVE.

Alta kraftverk ble satt i drift i 1987 med to aggregater på til sammen 153 MW og en årsproduksjon på om lag 760 GWH (gjennomsnitt for perioden 2000 – 2024). Potensialet for kraft fra utbyggingen var større enn det kraftnettet i Finnmark kunne ta imot den gang anlegget ble bygget. Derfor ble det under planlegging og bygging av kraftverket tatt hensyn til at anlegget på et senere tidspunkt kunne utvides med

et tredje aggregat (A3) når større kapasitet i nettet kom på plass. Kraftverket er derfor fysisk klargjort for installasjon av A3, og nødvendig nettkapasitet er nå tilgjengelig.

Årlig produksjon i kraftverket vil øke med om lag 130 GWh. A3 skal produsere strøm på flomvann som i dag slippes forbi kraftverket. Tiltaket er et opprusting- og utvidelsestiltak (O/U-tiltak) hvor dagens regulering benyttes videre uten behov for endringer i manøvreringsreglementet.

Etter installasjon av A3 vil maksimal driftsvannføring i kraftverket øke fra 99 bli om lag 177 m³/s. Det søkes derfor om installasjon av en ny forbislippingsventil med kapasitet på 18 m³/s. Den primære funksjonen for den nye forbislippingsventilen er å slippe vann til elva ved eventuelle utfall og stans i kraftverket.

Det nye kontrollanlegget vil programmeres for at alle tre aggregatene skal gå til tomgangskjøring ved utfall, i stedet for til stopp som i dag. Dette vil bidra med forbislippingskapasitet på om lag 8 m³/s. Den nye forbislippingskapasiteten i kraftstasjonen blir med dette 33+18+8 m³/s = 59 m³/s.

En sekundær funksjon ved den nye forbislippingsventilen er å gi Alta kraftverk evne til å kunne regulere produksjonen ned og eventuelt opp uten at vannføringen i elven nedstrøms kraftverket påvirkes. Dette gjøres ved at forbislippingsventilen åpner eller lukker like fort som turbinen justerer vannføringen opp eller ned. På denne måten kan nettet stabiliseres og produksjonen reguleres med inntil 30 MW uten at mengde vann gjennom kraftverket endres.

Anleggsarbeidene vil i all hovedsak skje i eksisterende kraftstasjon. Planlagte areal for riggområdet ligger på gammel tunnelsteindeponi, og området er allerede preget av dagens situasjon med portalbygg og adkomstvei. Arealbruk vil kun berøre Statkrafts eiendom i portalområdet og Statnetts eiendom ved Sautso transformatorstasjon. Det er behov for å ta ut et beskjedent volum tunnelstein for å gjøre plass til ny forbislippingsventil. Tunnelsteinen legges på eksisterende deponi på Statkrafts eiendom like utenfor portalområdet.

Tunge og store komponenter som ikke kan transporteres over Alta Bru, vil transporteres via brua i Forbygninga, via Raipas til E6 og videre til Sautso. Det er ventet at denne transporten vil medføre behov for å rette ut noen av svingene opp Møllebakken ved Mikkelberget på fv. 7990. Nærmere detaljer beskrives i detaljplan for miljø og landskap, og planlegging av utbedringsarbeider gjennomføres i dialog med veieier. Det er avklart at det ikke er behov for bruk av Statkrafts kaianlegget på Lathari.

Økonomiske konsekvenser

Vertskommuner for kraftutbygging mottar inntekter fra eiendomsskatt, naturressursskatt, konsesjonsavgift og konsesjonskraft. Installasjon av A3 vil i praksis kun påvirke inntekter til Alta kommune gjennom eiendomsskatt. Forutsatt at formuesverdien av Alta kraftverk er over maksimumsgrensen i eiendomsskatteloven, vil det være endring i kraftproduksjon som vil bestemme endring i eiendomsskatt. Med eiendomsskattesats på 0,7 % blir samlet økning i eiendomsskatten i størrelsesorden 2–3 mill.kr/år. Økt eiendomsskatt fases inn over de første 7 driftsårene siden økt produksjon gradvis øker 7 års gjennomsnittlig produksjon.

Vurdering

Alta kraftverk er klargjort for installasjon av A3, og nødvendig nettkapasitet er tilgjengelig. Installasjonen forutsetter derfor minimale inngrep og det er små eller ingen negative konsekvenser av tiltaket.

I dagens situasjon i Alta kraftverk er det montert en forbislippingsventil for vann med en kapasitet på 33 m³/s. Ved uforutsett stans av aggregatene tar det ca. 5 minutter fra stans til forbislippingsventilen har åpnet seg og slipper vann til elva. Denne ventilen gir full kompensering ved utfall av det minste aggregatet. Når driftsvannføring er større enn 33 m³/s, som det er vår, sommer og høst, må vannføringsreduksjonen kompenseres ved å slippe vann gjennom dammen. Når vann slippes fra dammen, tar det ca. 25 minutter før dette vannet når ned til toppen av lakseførende strekning. Manglende kapasitet på

forbislippingsventilen var årsaken til at manøvreringsreglementet ble fastsatt midlertidig etter tidligere søknad om permanent reglement.

Omsøkte forbislippingsventil med kapasitet på 18 m³/s tilsvare den forholdsmessige økningen i driftsvannføringen gjennom kraftverket som A3 gir. Denne forbislippingskapasiteten kan slippes til elva uten tidsforsinkelse, uavhengig av hvilket aggregat som har utfall og stopp. Det samme gjelder forbislippingskapasiteten på 8 m³/s ved tomgangskjøring av aggregater.

Administrasjonen vurderer at A3 sammen med ny forbislippingsventil, nytt styringssystem og mulighet for tomgangskjøring av aggregater vil redusere risiko for tørrlagte arealer i elva ved utfall og driftsstans i kraftverket.

Etter montering av ny forbislippingsventilen kan Alta kraftverk regulere produksjonen med inntil 30 MW og bidra til å stabilisere nettet uten at vannføringen i elven nedstrøms kraftverket påvirkes. Vi antar at dette kan bidra mer stabil vannføring i elva.

Det forventes ubetydelige konsekvenser på vannmiljø med utvidelsen av Alta kraftverk. Hovedgrunnen for dette er at omløpkapasiteten i kraftverket økes, noe som gjør at konsekvensene ved eventuelle utfall i kraftverket blir ubetydelige eller noe bedre enn i dagens situasjon. For andre potensielle påvirkninger som vanntemperatur og gassovermetning, forventes det også ubetydelige konsekvenser.

Statkrafts kaianlegg på Lathari har betydelig negativ innvirkning på landskapet, da anlegget har endret balansen mellom erosjon og sedimentering i Altaoset. Etter at kaianlegget ble etablert sedimenteres store mengder sand oppstrøms. Nedstrøms for kaianlegget har vårt viktigste friluftslivsområde ved sjøen snart gått tapt pga. erosjon. Når det nå er avklart at det ikke er behov for kaianlegget på Lathari, anmodes det om å fjerne kaianlegget og tilbakeføre området til naturtilstand.

Alta dd.mm.yy

Oddvar Kr. Konst
kommunedirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor uten underskrift